

Trendy kriminality v České republice v roce 2021

Institut pro kriminologii a sociální prevenci

Republikový výbor pro prevenci kriminality

30. 3. 2023

Vývoj evidované kriminality 1999-2021

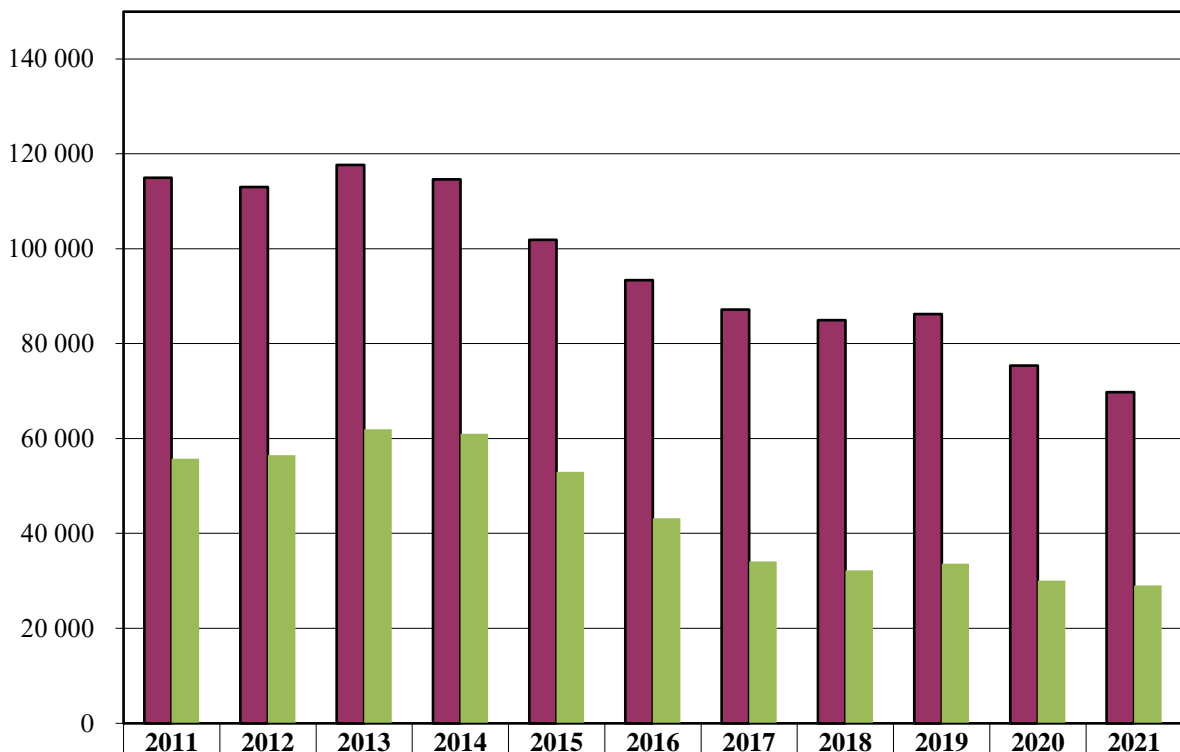
Pramen: Statistické přehledy kriminality Policie ČR, podklady Policejního Prezidia ČR, odbor věcných gescí a statistik

vrchol: 1999 – ve statistikách Policie ČR bylo evidováno **426 626** skutků
předcovidové minimum: 2018 – **192 405** skutků

Rok	Policií zjištěné trestné činy	Objasněné trestné činy	Stíhaní pachatelé
1999	426 626	193 354	127 837
2000	391 469	172 245	130 234
2001	358 577	166 827	127 856
2002	372 341	151 491	123 964
2003	357 740	135 581	121 393
2004	351 629	134 444	121 531
2005	344 060	135 281	121 511
2006	336 446	133 695	122 753
2007	357 391	138 852	127 718
2008	343 799	127 906	122 053
2009	332 829	127 604	123 234
2010	313 387	117 685	112 477
2011	317 177	122 238	114 975
2012	304 528	120 168	113 024
2013	325 366	129 181	117 670
2014	288 660	126 237	114 608
2015	247 628	112 139	101 881
2016	218 162	101 678	93 379
2017	202 303	94 890	87 168
2018	192 405	92 795	84 990
2019	199 221	93 202	86 209
2020	165 525	77 786	75 405
2021	153 233	72 493	69 749

Osoby stíhané a vyšetřované Policií ČR v letech 2011–2021

Pramen: Statistika Policie ČR, podklady Policejního Prezídia ČR, odbor věcných gescí a statistik

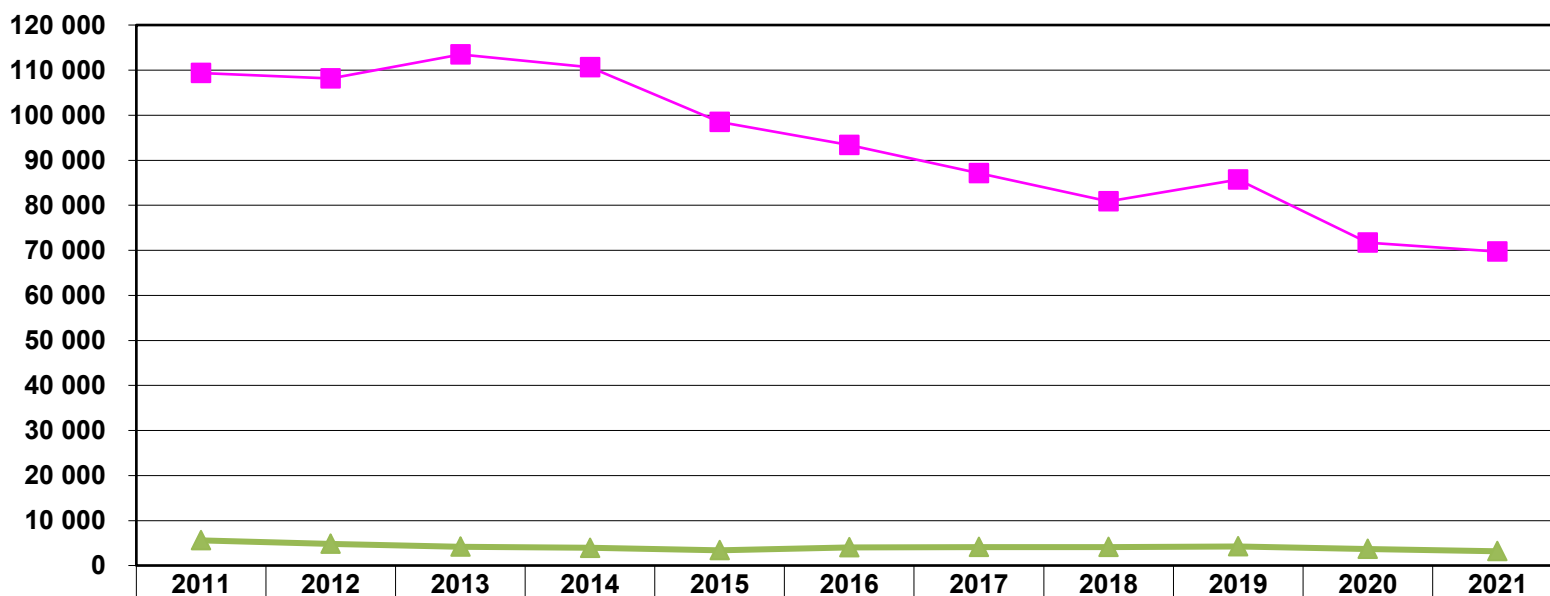
**Podíl opakovaně
trestaných osob na
stíhaných osobách
celkem:**

- 2011 = 48,4 %
- 2016 = 46,2 %
- 2019 = 38,9 %
- 2020 = 39,9 %
- 2021 = 41,6 %

■ stíhané celkem	114975	113024	117670	114608	101881	93379	87168	84990	86209	75405	69749
■ opak. trest. osoby	55717	56488	61934	61020	53015	43230	34088	32215	33597	30070	29041

Vývoj počtu známých pachatelů dospělých a nedospělých (do 18 let) v letech 2011-2021

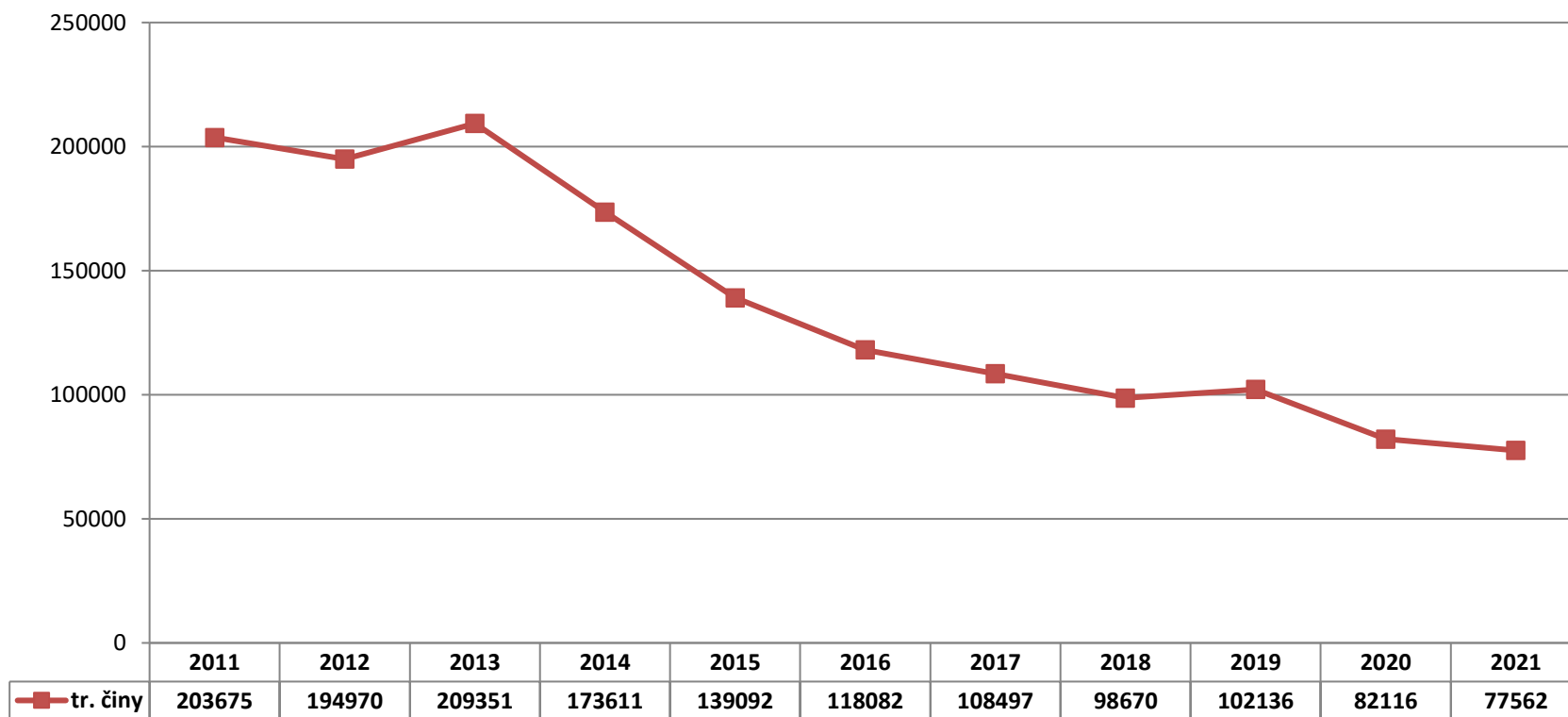
Pramen: Statistika Policie ČR, podklady Policejního Prezidia ČR, odbor věcných gescí a statistik

—■— dospělí pachatelé	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	109369	108167	113480	110646	98469	93379	87168	80848	85730	71716	69749
—▲— do 18 let	5606	4857	4190	3962	3412	4055	4127	4142	4279	3689	3204

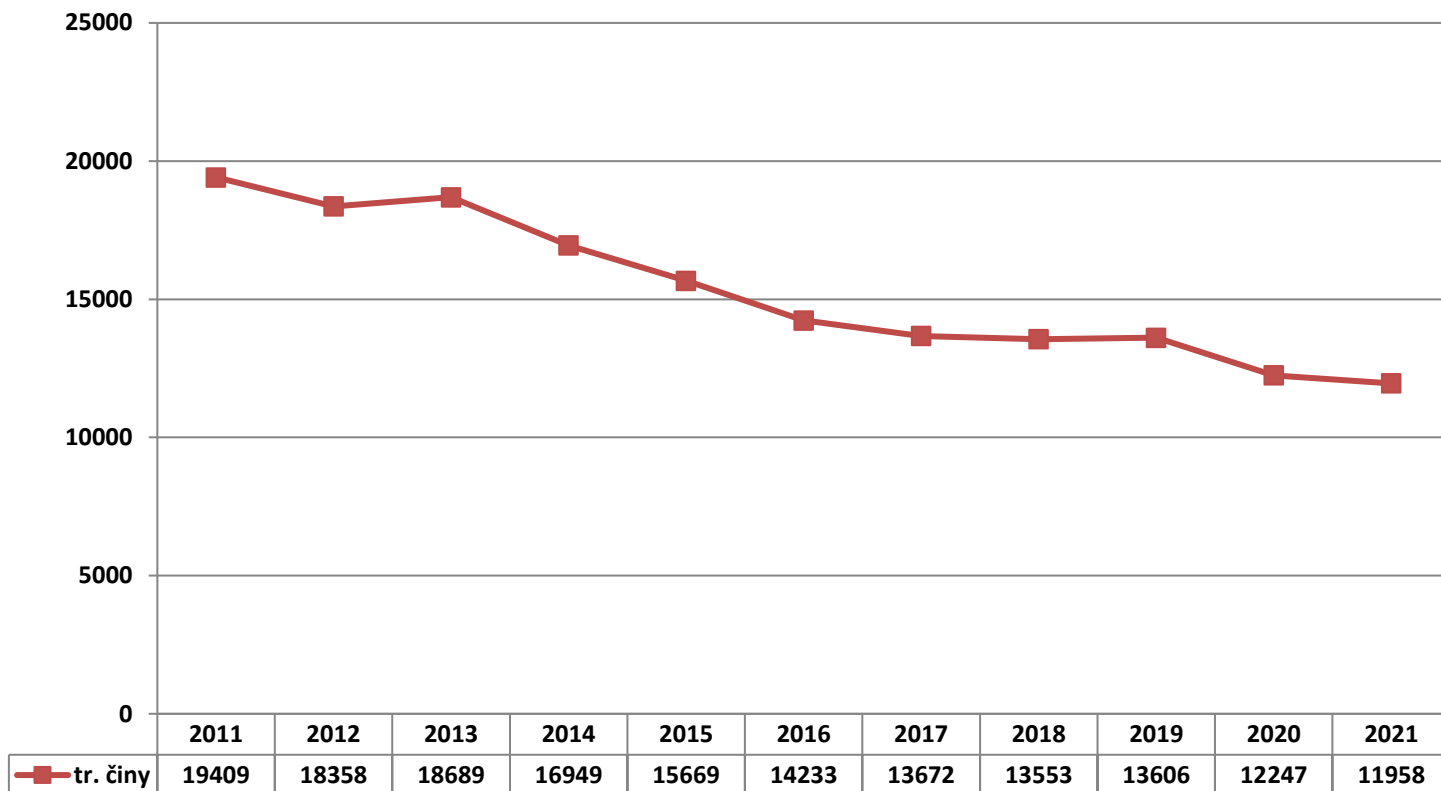
Majetková trestná činnost v letech 2011–2021 (dle dělení Policie ČR)

Pramen: Statistické přehledy kriminality Policie ČR

Násilná trestná činnost v letech 2011-2021 (dle dělení Policie ČR)

Pramen: Statistické přehledy kriminality Policie ČR

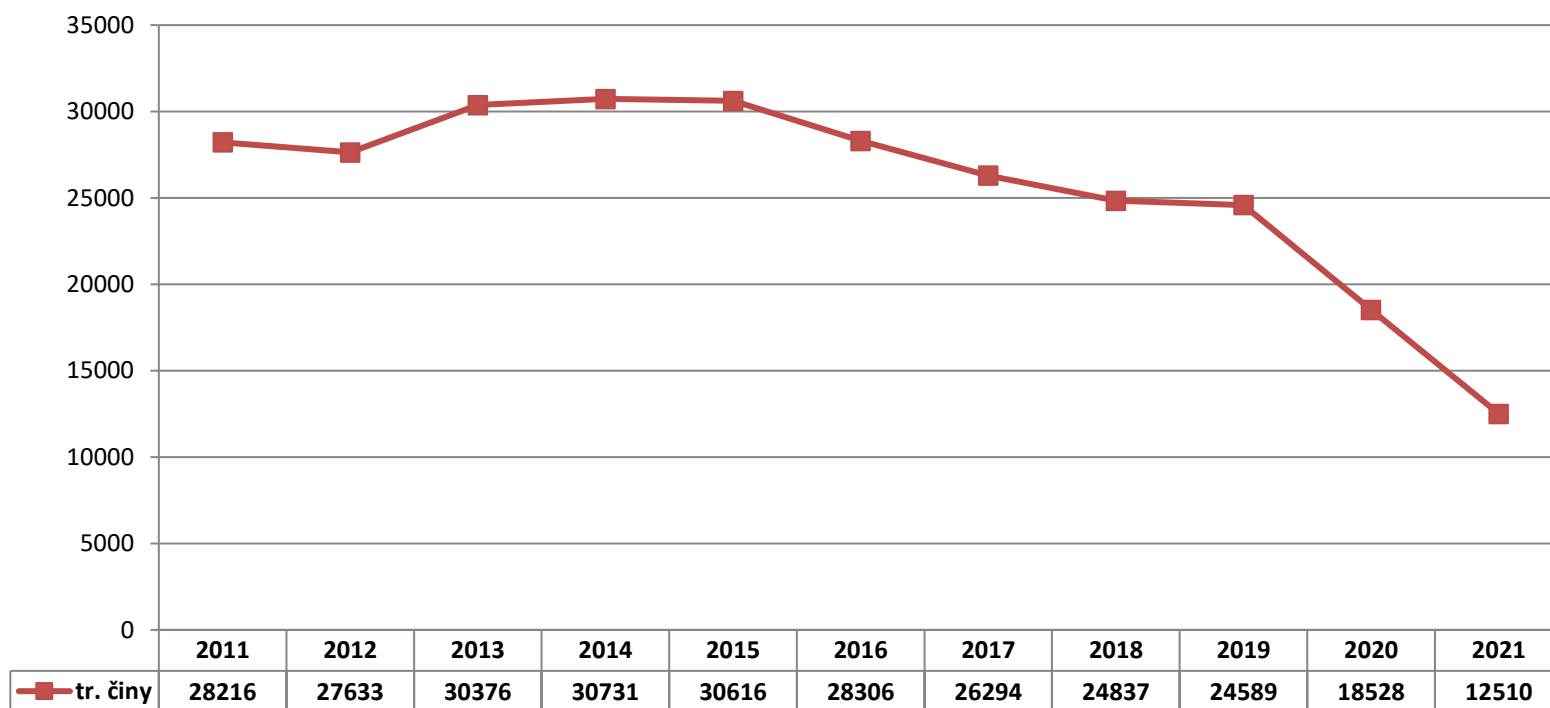
Hospodářská trestná činnost v letech 2011-2021 (dle dělení Policie ČR)

Pramen: Statistické přehledy kriminality Policie ČR

Škoda způsobená hospodářskou trestnou činností

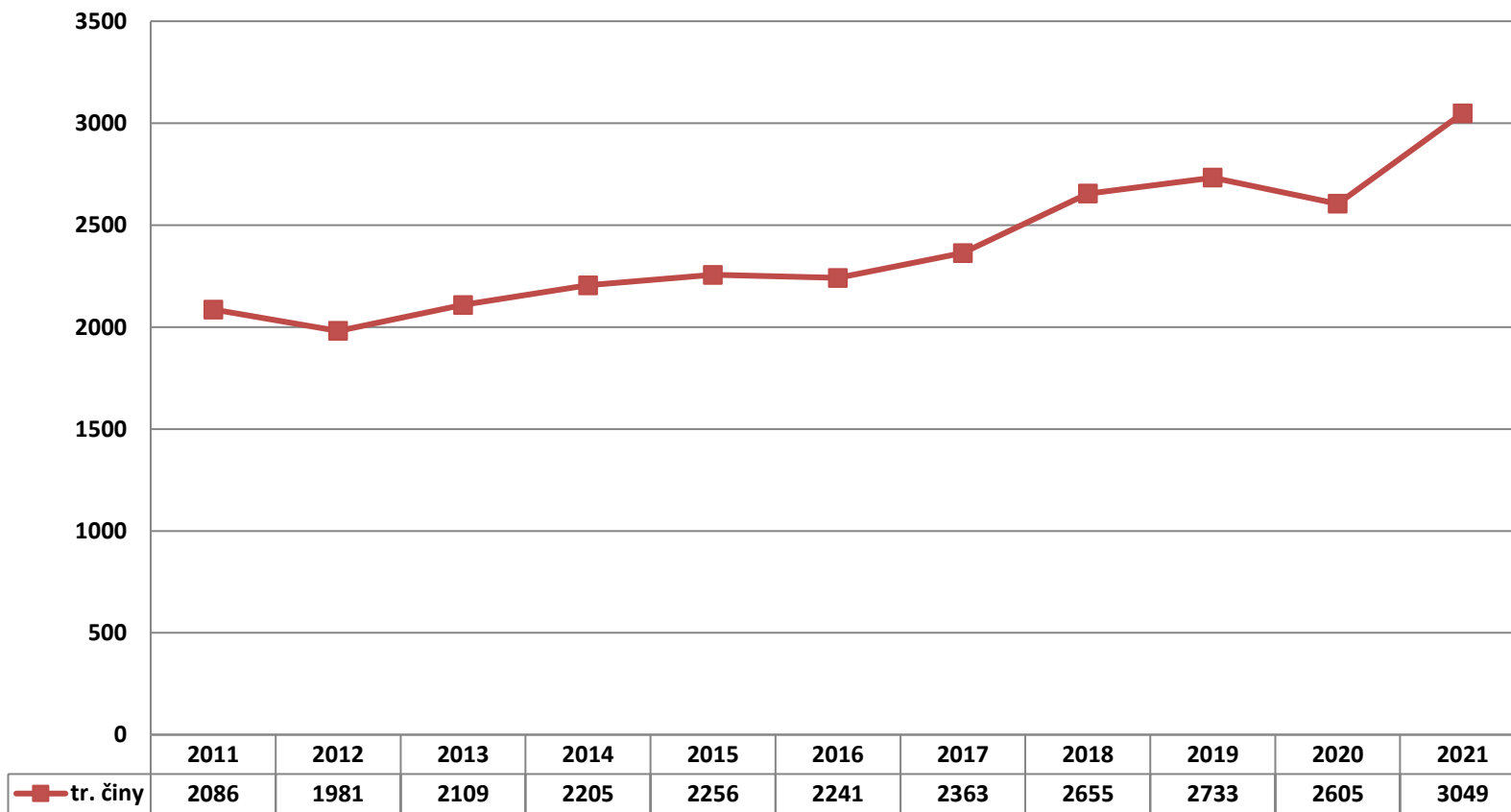
2020: škoda celková 22,5 mld. Kč, škoda z HTČ 15,8 mld. Kč (70 %)

2021: škoda celková 27,1 mld. Kč, škoda z HTČ 18,7 mld. Kč (69 %)

Mravnostní trestná činnost v letech 2011-2021 (dle dělení Policie ČR)

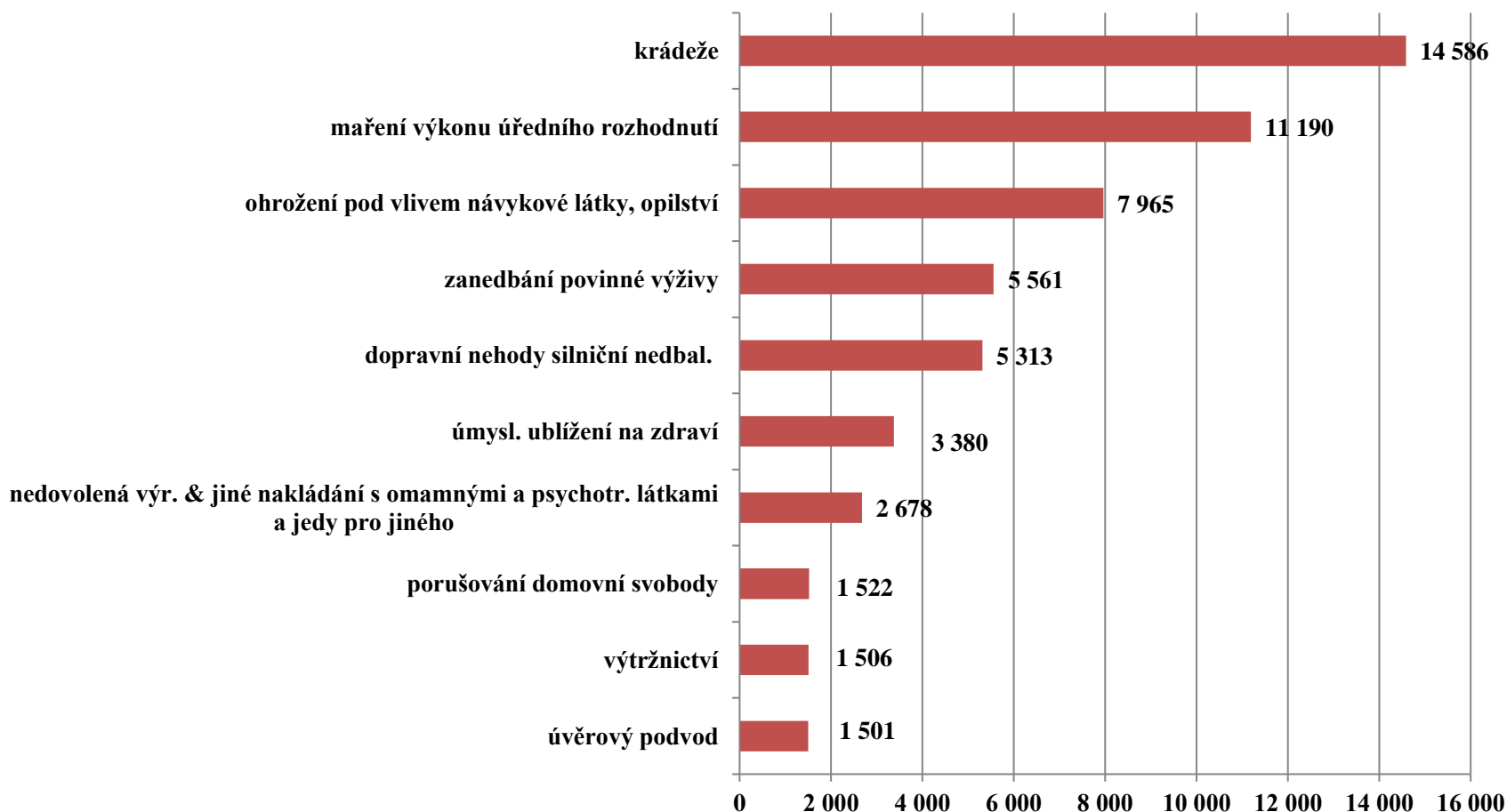
Pramen: Statistické přehledy kriminality Policie ČR

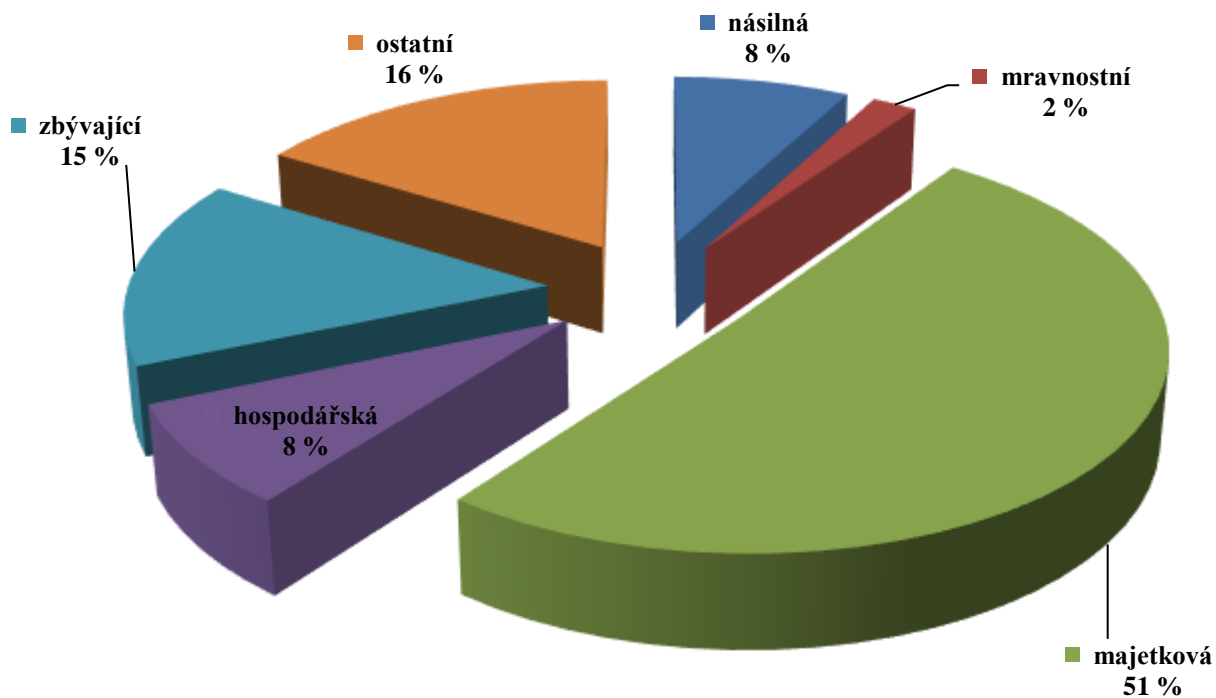
Deset nejčastěji se vyskytujících trestných činů v roce 2021 dle počtu pachatelů stíhaných Policií ČR

Pramen: Statistika Policie ČR, podklady Policejního Prezidia ČR, odbor věcných gescí a statistik

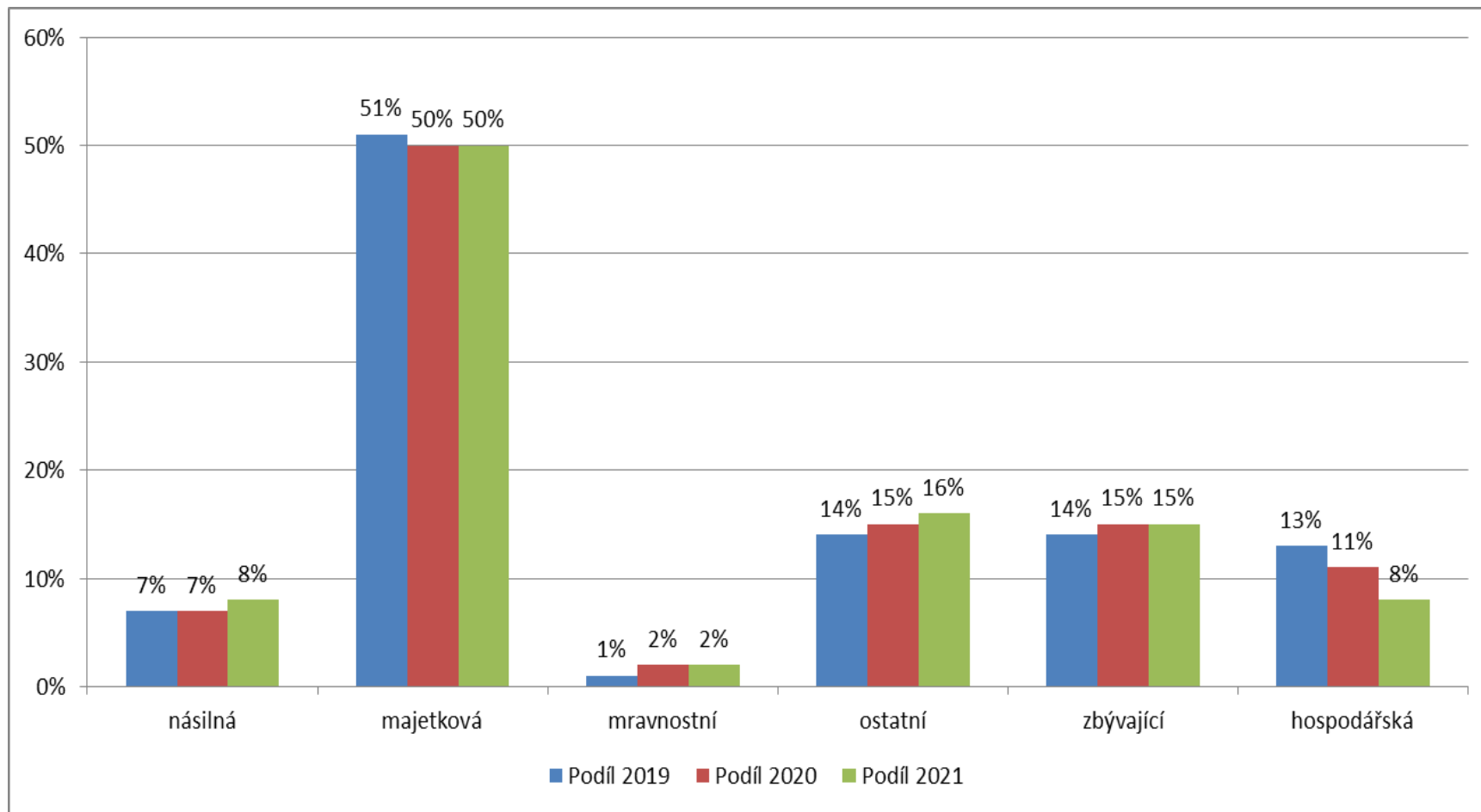
Struktura kriminality v roce 2021

Pramen: Statistické přehledy kriminality Policie ČR

Srovnání struktury evidované kriminality v letech 2019, 2020 a 2021

Pramen: Statistické přehledy kriminality Policie ČR

Kriminalita ostatní:

maření výkonu úředního rozhodnutí
a vykázaní

2020 i 2021 přes 12 tis. skutků

trestné činy spojené s drogami –
šíření toxikomanie, nedovolená
výroba a držení omamných a
psychotropních látek a jedů

2020 i 2021 cca 3 tis.

výtržnictví, sprejerství, ohrožování
výchovy mládeže, obchodování
s dětmi, zneužívání pravomoci úřední
osoby, nedovolené ozbrojování...

Kriminalita zbývající:

ohrožení pod vlivem návykové látky
2020 i 2021 přes 8 tis. skutků

zanedbání povinné výživy

2020 - 7,2 tis., 2021 - 6,8 tis.

trestné činy v dopravě, ublížení na
zdraví z nedbalosti, týrání zvířat,
účast na organizované zločinecké
skupině, trestné činy spočívající
v hanobení národa, rasy apod. a
podněcování k nenávisti vůči skupině
osob, zvýhodňování věřitele, šíření
poplašné zprávy...

Územní rozložení kriminality v roce 2021

Pramen: Ročenka ČSÚ <https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich-k-112022>,
podklady Policejního Prezidia ČR, odbor věcných gescí a statistik

	Trestné činy evidované policíí	Počet obyvatel k 1. 1. 2022	Trestné činy na 1000 obyvatel	Pořadí podle zamořenosti území kriminalitou
Česká republika	153 233	10 516 707	14,57	-
Praha	35 136	1 275 406	27,55	1
Ústecký kraj	14 333	798 898	17,94	2
Moravskoslezský kraj	17 865	1 177 989	15,17	3
Liberecký kraj	6 586	437 570	15,05	4
Plzeňský kraj	8 224	578 707	14,21	5
Karlovarský kraj	3 754	283 210	13,26	6
Jihomoravský kraj	15 544	1 184 568	13,12	7
Středočeský kraj	17 625	1 386 824	12,71	8
Olomoucký kraj	7 802	622 930	12,52	9
Jihočeský kraj	7 484	637 047	11,75	10
Královéhradecký kraj	5 268	542 583	9,71	11
Vysočina	4 374	504 025	8,68	12
Pardubický kraj	4 420	514 518	8,59	13
Zlínský kraj	4 818	572 432	8,42	14

- I v roce 2021 pokračoval v České republice **pokles registrované kriminality**. Nebyl už ale tak výrazný jako v meziročním srovnání let 2019 a 2020, kdy dosáhl téměř 17 %. V roce 2021 bylo Policií ČR registrováno 153 233 trestných činů, jedná se o úbytek o 7,5 % a zároveň tím byla dosažena **nejnižší úroveň evidované kriminality v historii samostatného státu**.
- Snížení nápadu se projevilo u všech hlavních druhů kriminality, s výjimkou mravnostní. **Spektrum kriminality se nijak nemění**, trestné činy proti majetku nadále tvoří polovinu.
- Stále však přetrvávala specifika opatření v rámci covidové pandemie.
- Rovněž se do počtu skutků plně promítlo zdvojnásobení výše hranice jednotlivých škod provedené novelou trestního zákoníku č. 333/2020 Sb. účinnou od října 2020. Jde zejména o škodu minimální (nikoli nepatrnou), která je podstatná pro právní kvalifikaci.
- Došlo také k četrným úpravám policejní takticko-statistické klasifikace od 1. 1. 2021 a tím k optimalizaci statistického vykazování.

Vybraná zjištění

- Přes absolutní pokles počtu evidovaných trestných činů nedošlo v době pandemie (2020-2021) v zastoupení jednotlivých druhů kriminality k žádným významnějším změnám. **Struktura kriminality** se v podstatě nezměnila, a to ani v meziročním porovnání let 2020 a 2021, ale ani v porovnání s rokem 2019 předcházejícím pandemií.
- **Škody způsobené trestnou činností** přesáhly 27 miliard, což je o 4,6 mld. Kč více než v roce předchozím. Nejvíce se na výši způsobených škod podílela kriminalita hospodářská (69 %), ačkoli co do počtu skutků v tomto ohledu zaujímá pouze cca 8 %.
- Z geografického hlediska došlo k **poklesu kriminality ve všech regionech**, k nápadu trestné činnosti tradičně nejvíce přispěla **Praha** (cca 23 %), nejméně **Karlovarský kraj** s 2,4 %.
- I v **počtu stíhaných a vyšetřovaných osob** se ukázal úbytek - meziročně šlo o 7,5 %, vyjádřeno v absolutních číslech se jedná o 6 656 osob méně. Podíl **opakovaně trestaných osob** mezi tzv. známými pachateli narostl na cca 42 %, recidivisté spáchali v roce 2021 více než 49 % trestných činů.
- Podíl **pachatele trestné činnosti** v ČR ve srovnání s minulým rokem stagnuje a činí 16,5 %.
- **Osoby do 18 let** věku tvoří stabilně 5 % ze všech stíhaných a vyšetřovaných osob a počty pachatelů v této kategorii dále klesají.
- Podle počtu známých pachatelů jsou stále **nejčastěji páchanými trestnými činy** krádeže, maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání a ohrožení pod vlivem návykové látky a opilství.
- V roce 2021 byl zaznamenán **nárůst určitých trestných činů ve spojitosti s pandemií** Covid-19 (např. šíření nakažlivé lidské nemoci či padělání a pozměnění veřejné listiny – konkrétně padělání certifikátů EU).

Průzkum IKSP k dopadům pandemie Covid-19

- Ke zjištění **poznatků a názorů odborníků z praxe** byl proveden **vlastní průzkum IKSP opakovaně v letech 2020 a 2021**. K jeho realizaci byla zvolena forma osobních strukturovaných rozhovorů; vždy bylo osloveno cca 20 respondentů.
- Respondenty byli pracovníci **orgánů činných v trestním řízení** (státních zastupitelství, soudů, Policie ČR, Vězeňské služby ČR a Probační a mediační služby).
- Rozhovory byly provedeny také s pracovníky **prevence kriminality a sociální práce**.
- Do rozhovorů byli zahrnuti i pracovníci z **akademické sféry a z nevládních organizací** působících v protidrogové oblasti a v oblasti sociální práce (Rubikon, Bílý kruh bezpečí, Locika, Sananim a DropIn).

Poznatky z průzkumu I.

- Důvody poklesu kriminality, zejména v Praze a velkých aglomeracích, je možné kromě vlivu pandemie a uplatňovaných opatření spatřovat také v trvajícím a znatelném **přesunu kriminality do kyberprostoru**, s čímž souvisí její vysoká latence. Dopad pandemie a přijatých opatření podstatně omezil možnost osobních kontaktů ve všech sociálních skupinách, což vedlo k ještě většími připoutání lidí k Internetu a sociálním sítím a nárůstu aktivit ve virtuálním prostředí, včetně těch, které překračují hranice trestního práva. Mnoho poškozených tuto trestnou činnost neoznamuje.
- **Hospodářská trestná činnost** výrazně vzrostla právě v kyberprostoru.
- Rovněž **aktivity mládeže** se dále posouvaly do kyberprostoru. **On-line prostor** se stal běžným prostředím, normou styku, od reálného světa není uživateli příliš odlišován. Problémem zůstává (samozřejmě nejen v kyberprostoru), že mladí lidé nevnímají přesně meze zákona a nedoceňují možné právní důsledky svých aktivit.
- Naopak **odstrašující vliv nouzového stavu** a případných závažnějších trestněprávních následků byl hodnocen jako malý.
- U **domácího násilí** trvala dle názoru respondentů vysoká latence, nahlašování případů zůstalo na zhruba stejné úrovni jako před Covidem. Panuje shoda na tom, že domácí násilí vzrostlo u rodin z tohoto hlediska rizikových již před pandemií.

Poznatky z průzkumu II.

- U **drogového trhu** byl významným rysem jeho převážný přesun na Internet. Turistický drogový trh zmizel úplně a do pouliční podoby se ve sledovaném období pandemie nevrátil. Distribuce drog fungovala přes objednávky na Internetu a přes zásilky.
- Lze říci, že drogový trh se vzpamatoval už v roce 2020 a v roce 2021 pokračoval v tomto trendu. Drogový trh vcelku prokázal pozoruhodnou rezistenci vůči vlivu Covidu a přijatých opatření, schopnost reakce na změněné podmínky, adaptability a regenerace.
- **Konzumace alkoholu** se výrazně nezvýšila, spíše došlo k vnitřním posunům ve struktuře spotřeby.
- Zásadní problémy, zjištěné v důsledku pandemie, byly konstatovány **ve vztahu k dětem a mladistvým, zejména pokud jde o pubertální a předpubertální věk**. Negativní dopad byl uváděn hlavně na děti z rizikového prostředí.
- Bylo opakovaně potvrzeno, že je nedostatečná kapacita pro poskytování psychologické pomoci a že je zejména **poddimezovaná zdravotní psychologická a psychiatrická péče pro děti** z důvodu nedostatku pedopsychologů a pedopsychiatrů. Tento problém je dlouhodobý, Covid ho spíše více odkryl.

Závěry

- **Vliv masivních restriktivních opatření dopadajících na společnost v době pandemie sice omezil – za cenu jiných negativních účinků – kriminalitu, ale v zásadě nezměnil její strukturu.**
- **Některé její součásti, jako např. obchod s drogami, prokázaly pozoruhodnou schopnost adaptace.**
- **Došlo k urychlení přesouvání kriminality do virtuálního prostoru, což přináší pokračující zvyšování nároků na schopnost orgánů činných v trestním řízení kriminalitu páchanou v tomto prostředí zjišťovat a dokazovat.**
- **Po odeznění pandemie se kriminalita, resp. její zjištěná, evidovaná část, opět vrací na hodnoty zjišťované před Covidem.**
- **Na základě důsledků Covidu (zhoršená ekonomická situace, proměny pracovního trhu, závažnější dopad na děti, mládež, rizikové a sociálně slabé a okrajové skupiny populace), kumulovaných s dalšími problémy (růst životních nákladů, energií, rozevírání sociálních nůžek), lze očekávat zvýšené sociální problémy, případně stimulaci nárůstu kriminality v dalším období.**

Děkuji za pozornost.

Více: Scheinost, M. a kol.: [Analýza trendů kriminality v České republice v roce 2021](#)

http://www.ok.cz/iksp/docs/470_Analyza_trendu_kriminality_v_CR_v_roce_2021.pdf